

Examen de capacitate al judecătorilor stagiaari și procurorilor stagiaari
2021-2022

PROCES VERBAL
privind soluționarea contestațiilor la barem la disciplinele
DREPT CIVIL ȘI DREPT PROCESUAL CIVIL
Judecători/Personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor
7 martie 2022

Întocmit de Comisia de corectare, cu privire la contestațiile formulate de candidați în baza art. 28 alin. 1 din Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiaari și al procurorilor stagiaari, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 103/2019, contestații referitoare la baremul stabilit pentru disciplinele Drept civil și Drept procesual civil – judecători/personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

Au formulat contestații un număr de 96 candidați, menționați în anexa la prezentul proces-verbal.

La **Drept civil** au fost formulate 45 contestații.

La **Drept procesual civil** au fost formulate 51 contestații.

În urma examinării contestațiilor, acestea au fost soluționate după cum urmează, pentru considerentele ce se vor arata în continuare:

DREPT CIVIL

Contestații având ca obiect Subiectul I

Prin intermediul unei contestații, s-a arătat că, raportat la cerința subiectului, nu se poate susține că acțiunea în nulitate absolută poate fi invocată și pe cale de excepție, astfel încât punctajul de 0,20 pte ar trebui acordat tuturor candidaților.

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât admiterea contestației și eliminarea din barem a mențiunii privind posibilitatea invocării acțiunii în nulitate pentru cauză ilicită „pe cale de acțiune sau de excepție”, inserată la liniuța a 4-a.

În motivare, Comisia de corectare reține că, astfel cum reiese din cerința subiectului, în discuție a fost pusă acțiunea în nulitate pentru cauză ilicită, iar nu întreaga instituție de drept substanțial a nulității absolute. Prin urmare, cerința a vizat, în mod expres, doar ipoteza invocării nulității absolute pe cale de acțiune, astfel că, pe de o parte, în mod redundant s-a adăugat teza potrivit căreia acțiunea în nulitate poate fi invocată pe cale de acțiune și în mod greșit s-a adăugat teza potrivit căreia acțiunea în nulitate poate fi invocată pe cale de excepție.

Pe de altă parte, nu poate fi primită solicitarea de atribuire a punctajului aferent liniuței a 4-a a subiectului nr.1 către toți candidații, întrucât, chiar în ipoteza admiterii contestației, mențiunea din barem păstrează informații expres și corect solicitate, referitoare la faptul că acțiunea în nulitate pentru cauză ilicită poate fi invocată de orice persoană interesată și la textul normativ relevant (criteriul de diferențiere menționat în barem vizând chiar persoanele care pot exercita cele două tipuri

de acțiuni). Prin urmare, punctajul va rămâne aferent tezei liniuței a 4-a a subiectului nr.1, astfel cum a fost modificată în urma admiterii contestației.

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât respingerea celorlalte contestații, pentru următoarele considerente:

1. Prin intermediul unor contestații, s-a invocat că în mod greșit se punctează în barem răspunsul conform căruia, în cazul acțiunii în nulitate pentru cauză ilicită, hotărârea judecătorească produce efecte *erga omnes*, acest răspuns fiind contrar prevederilor art.435 alin.1 Cpc și de natură a evidenția o confuzie între obligativitatea și opozabilitatea hotărârii.

Contestația este neîntemeiată, întrucât aspectul privind efectele admiterii acțiunii revocatorii, respectiv a acțiunii în nulitate pentru cauză ilicită a fost pus în discuție din perspectiva dreptului substanțial, iar nu a dreptului procesual, fiind evident că se va acorda punctaj integral oricărei formulări din care reiese, în mod clar și corect, distincția de drept substanțial dintre cele două acțiuni, din perspectiva efectelor admiterii lor.

2. Prin intermediul unor contestații s-a invocat, pe de o parte, că formularea cerinței nu este suficient de clară, întrucât noțiunea de regim juridic al unei acțiuni nu ar fi definită în doctrină, iar, pe de altă parte, că punctarea în mod separat a chestiunilor privind interesul ocrotit ori efectele celor două acțiuni ar fi lipsită de previzibilitate, întrucât ar exceda regimului juridic al acestora.

Contestațiile sunt neîntemeiate, Comisia de corectare reținând că regimul juridic este o noțiune frecvent utilizată în domeniul juridic, cuprinzând ansamblul reglementărilor ce privesc o anumită instituție de drept, incluzând și chestiuni precum interesul ocrotit ori efectele unei acțiuni. Prin urmare, cerința subiectului a fost în mod clar formulată, iar baremul nu excedează acesteia.

Paralela realizată între modul de formulare a cerinței de la subiectul nr. I și cel de la subiectul nr. III pct. 2 Drept civil nu relevă o inconsecvență a Comisiei de elaborare a subiectelor, în condițiile în care la subiectul nr. I s-a solicitat în mod expres raportarea la regimul juridic al fiecărei acțiuni, pe când, la subiectul nr. III pct. 2 Drept civil, cerința s-a limitat la noțiunea, forma, dovada și efectele simulației.

3. Neîntemeiate sunt și contestațiile privind nemenționarea în barem și a altor aspecte care ar ține de regimul juridic al celor două acțiuni, precum condițiile ce trebuie îndeplinite pentru admiterea lor. Comisia de corectare menționează că nu se poate substitui Comisiei de elaborare, prin adăugarea la subiectul de examen a unor ipoteze neavute în vedere de către aceasta.

Mai constată Comisia și că aspectul nulității actelor subsecvente, respectiv al inopozabilității, indicate în cuprinsul unei contestații, se regăsesc în baremul contestat.

Totodată, Comisia subliniază că, în mod evident, se va puncta integral orice formulare echivalentă, care expune, în mod clar, corect și complet, răspunsul la cerința formulată.

4. Prin intermediul altor contestații, s-a criticat punctarea separată în barem a criteriilor de diferențiere a celor două acțiuni, în condițiile în care diferențele au fost identificate.

Contestațiile sunt neîntemeiate, întrucât criteriile de distincție între două acțiuni sunt elemente esențiale în contextul subiectului formulat, cerința implicând în mod expres raportarea la regimul juridic al fiecărei acțiuni.

5. În cadrul unei contestații s-a solicitat întocmirea unui barem alternativ care să cuprindă și referiri la dispozițiile art.1236 alin. 2 și art. 1237 Cod civil, din perspectiva interesului exercitării acțiunii în nulitate pentru cauză ilicită, respectiv la art. 1562 alin. 1 Cod civil, din perspectiva interesului exercitării acțiunii revocatorii. Pe de altă parte, în planul efectelor admiterii acțiunii, s-a solicitat să fie punctată teza potrivit căreia sancțiunea care intervine în cazul cauzei ilicite este nulitatea absolută, contractul se consideră a nu fi fost niciodată încheiat, desființarea acestuia atrage

și desființarea actelor subsecvente, potrivit art. 1254 alin. 1 și 2 Cod civil, iar sancțiunea care intervine în cazul acțiunii revocatorii este inopozabilitatea față de creditorul care a introdus acțiunea și față de toți ceilalți creditori care au intervenit în cauză, conform art. 1565 alin. 1 Cod civil.

Indicarea, ca și temei alternativ, a art.1562 alin. 1 Cod civil, din perspectiva interesului exercitării acțiunii revocatorii, a fost solicitată și printr-o altă contestație.

Contestațiile sunt neîntemeiate.

Pe de o parte, Comisia de corectare constată că o parte din mențiunile propuse pentru a fi incluse în baremul alternativ se regăsesc deja în baremul contestat (în cazul acțiunii în nulitate absolută, contractul se consideră a nu fi fost niciodată încheiat, iar desființarea acestuia atrage și desființarea actelor subsecvente, potrivit art. 1254 alin. 1 și 2 Cod civil; sancțiunea care intervine în cazul acțiunii revocatorii este inopozabilitatea față de creditorul care a introdus acțiunea și față de toți ceilalți creditori care au intervenit în cauză, conform art. 1565 alin. 1 Cod civil.)

În ceea ce privește dispozițiile art. 1236 alin. 2 Cod civil, acestea definesc noțiunea de „cauză ilicită”, iar art. 1237 Cod civil reglementează fraudă la lege, aceste texte legale neavând relevanță din perspectiva interesului acțiunii în nulitate, astfel că nu se subsumează cerinței subiectului.

Art. 1562 alin.1 Cod civil prevede condițiile pentru exercitarea acțiunii revocatorii, nefiind textul legal care reglementează, în mod particular, interesul privat al creditorului în exercitarea acțiunii, acesta fiind instituit în mod expres prin art. 1558 Cod civil, text indicat în barem și care face vorbire de „conservarea drepturilor” creditorului.

Comisia mai reține și faptul că cerința nu a presupus indicarea sancțiunii care intervine în cazul cauzei ilicite, ci evidențierea diferențelor între acțiunea în nulitate pentru cauză ilicită și acțiunea revocatorie.

Contestații având ca obiect Subiectul III punctul 1

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât respingerea contestațiilor, pentru următoarele considerente:

1. Un prim motiv de contestație a vizat eliminarea din barem a trăsăturii creanței de a fi „de regulă, anterioară actului juridic”. Astfel, s-a susținut în sprijinul contestației că, potrivit art.1563 C. civ., creanța trebuie să fie certă la data introducerii acțiunii, putând fi și posterioară actului juridic.

Din acest punct de vedere, comisia reține că regula o reprezintă în mod indubitabil anterioritatea creanței. Excepția acceptată de doctrină de la regula anteriorității creanței se referă la situația în care la data încheierii de către debitor a actului fraudulos exista perspectiva certă a creditorului de a intra în raport juridic cu debitorul. În această ipoteză este explicabil că debitorul ar dori prin actul fraudulos să dezavantajeze pe cel ce urmează inevitabil să îi devină creditor.

Astfel, deși anterioritatea creanței nu este formal prevăzută de lege ca o condiție pentru exercitarea acțiunii pauliene, rămâne totuși pentru creditor sarcina de a dovedi că debitorul său a acționat în fraudă drepturilor sale, creându-și sau mărindu-și astfel o stare de insolvabilitate. În aceste condiții, va fi dificil de conceput și dovedit că un act încheiat anterior, eventual la o distanță considerabilă în timp, a putut fraudă interesele unui creditor a cărui creanță s-a născut ulterior.

Prin urmare, deși se poate susține că anterioritatea creanței nu trebuie privită ca o condiție autonomă a acțiunii pauliene, ea reprezintă un element indispensabil în a stabili fraudă debitorului.

Așadar, critica formulată prin acest motiv de contestație are caracter doar formal, de structură a baremului, și nu poate conduce la eliminarea acestei cerințe. Pe de altă parte, menționarea în cadrul rezolvării subiectului ca o condiție separată sau ca un element privitor la fraudă debitorului reprezintă un aspect ce ține de modalitatea de corectare, iar nu de corectitudinea baremului.

Invocarea în sprijinul contestației a planului de seminar cu tema ”Acțiunea revocatorie” din cadrul formării inițiale INM a fost făcută în mod trunchiat pentru a susține acest motiv de contestație. Din acest plan rezultă, după cum am arătat în cele de mai sus, că anterioritatea creanței este un aspect

ce trebuie dovedit, singura problemă ce face obiectul discuției este includerea acesteia drept condiție separată sau grefarea pe condiția fraudei debitorului.

2. Printr-un alt motiv de contestație a fost criticată introducerea în barem a condiției constând în complicitatea terțului la fraudă, instituită de art.1562 alin. (2) C. civ., deoarece această condiție excedează cadrului procesual creat de speță.

În legătură cu acest aspect, Comisia de corectare apreciază ca fiind corect introdusă în barem condiția complicității terțului la fraudă, inclusiv prin referirea la situația actelor cu titlu oneros, întrucât tocmai prin prisma acestei antiteze, respectiv a caracterului de act cu titlu gratuit al actului de donație încheiat în speță, un aspect important era faptul că nu este necesară complicitatea la fraudă a terțului. Astfel, modalitatea de redactare a baremului urmărește un raționament logic și necesar pentru a ajunge la concluzia finală, nefiind cuprinse în acesta elemente inutile sau excesive.

În ce privește criticile referitoare la modalitatea în care a fost redactată îndeplinirea acestei condiții și solicitarea de punctaj integral pentru neanalizarea detaliată precum în barem, acestea reprezintă aspecte care vor fi avute în vedere la corectare.

3. Printr-o altă contestație s-a solicitat să nu fie punctate de două ori condițiile expuse, astfel cum se indică în barem [enumerarea acestora cu 0,10 p pentru fiecare condiție (a doua frază din răspuns) și alte 0,10 puncte ulterior, pentru fiecare - „Cu privire la prejudiciul suferit”, „Cu privire la fraudă debitorului” (...)], fiind suficientă indicarea acestora o singură dată.

Această critică este nefondată, întrucât vizează modalitatea de redactare a baremului și nu se indică un motiv pentru care este incorectă. De asemenea, în acest caz, nu există o dublă punctare a aceluiași aspect, fiind o abordare obișnuită ca mai întâi să fie enunțată o condiție, iar apoi să fie dezvoltată, astfel încât punctarea separată a enumerării condiției nu este excesivă.

4. Printr-un alt motiv de contestație s-a criticat punctarea separată a următoarei mențiuni referitoare la fraudă debitorului: „- a urmărit acest rezultat, în condițiile în care, pe parcursul executării silite, a solicitat o eşalonare a plății, în rate lunare, cunoscând că nu are mijloace de plată. (0,10 pcte)”. În sprijinul acestei contestații s-a arătat că era suficientă mențiunea potrivit căreia debitorul a avut cunoștința de rezultatul păgubitor al actului, nefiind justificată punctarea separată a urmăririi rezultatului, câtă vreme o asemenea mențiune nu prezintă relevanță față de îndeplinirea condiției fraudei.

Este nefondată și această critică deoarece, deși este adevărat că, teoretic, în materia acțiunii revocatorii, fraudă debitorului are un înțeles larg, cuprinzând nu numai intenția directă de a-l prejudicia pe creditor, ci și simpla cunoaștere de către acesta a faptului că își provoacă sau își agravează starea de insolvabilitate, pentru rezolvarea speței era necesară indicarea în mod concret a modalității prin care fraudă debitorului s-a produs. Or, enunțul criticat din barem realizează tocmai acest lucru, astfel încât nu poate fi apreciat ca nejustificat.

5. O altă critică a vizat soluția oferită în baremul de corectare, în sensul că debitorul a *urmărit fraudă creditorului, în condițiile în care a solicitat, pe parcursul executării silite, o eşalonare lunară a plății*, cunoscând că nu are mijloace de plată, deoarece nu este susținută de datele furnizate în speță, neexistând probe în sensul că acesta chiar a urmărit un asemenea rezultat.

Această contestație a fost respinsă pentru că din enunțul speței rezultă refuzul debitorului de achitare voluntară a împrumutului, urmat de solicitarea de restituire eşalonată și, în final, încheierea donației cu privire la bunul imobil. Din aceste împrejurări rezultă nu doar o cunoaștere, ci o urmărire evidentă de către debitor a fraudei creditorului. Astfel, după cum s-a arătat și în motivarea contestației anterioare, nu era suficientă menționarea faptului că debitorul a cunoscut că își creează sau își majorează starea de insolvabilitate, fiind necesară identificarea în concret a poziției subiective a acestuia.

6. Printr-o altă contestație s-a criticat punctarea cu 0.10 puncte a textului prevăzut de art.663 alin. (2) C. proc. civ., întrucât textul respectiv are în vedere calitățile creanței în faza de executare silită, iar acțiunea revocatorie nu este o etapă a executării silite și nici nu este condiționată de o executare silită.

Comisia a respins această contestație deoarece art. 663 alin. (2) C. proc. civ. este norma care definește caracterul cert al oricărei creanțe, nu doar al unei creanțe în faza de executare silită.

Contestații având ca obiect Subiectul III punctul 2

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât admiterea următoarelor contestații:

1. O primă contestație a privit reținerea în cuprinsului baremului a punctării înscrisului olograf sub semnătură privată din data de 17.01.2016 ca reprezentând actul secret (0,2 pct). Față de aceasta, în contestație s-a apreciat că actul secret era, în speță, contractul de partaj convențional, iar nu înscrisul prin care este recunoscută plata sulte.

Comisia a admis această contestație, având în vedere că actul secret este reprezentat de actul/contractul de partaj, iar înscrisul invocat în barem reprezintă cel mult un mijloc de probă al acestuia, iar nu însuși actul juridic încheiat de părți.

Prin urmare, a fost hotărâtă **înlocuirea sintagmei „înscrisul olograf sub semnătură privată din data de 17.01.2016, prin care pârâtul CV declară că a primit de la pârâta CC suma de 40.000 euro, ce reprezintă partea sa din imobilul moștenit de aceștia de la bunicii lor (imobilul ce face obiectul contractului de donație a cărui revocare s-a cerut)”, inclusă la liniuța a 5-a, cu sintagma „actul/contractul de partaj voluntar”.**

2. Un alt motiv de contestație a privit solicitarea de acordare a punctajului integral candidaților care, în rezolvarea acestui subiect, nu au indicat dispozițiile art. 1290 alin. (1) C.civ., întrucât situația premisă a acestor prevederi legale nu era incidentă în speță. S-a mai argumentat că reclamantul nu are calitatea de dobânditor al unui bun de la achizitorul aparent (pârâta CC), ci doar calitatea de terț creditor chirografar al înstrăinătorului aparent (pârâtul CV).

Analizând motivele invocate, comisia de contestații a constatat că acestea sunt întemeiate, întrucât art. 1290 alin. (1) C.civ. vizează o altă ipoteză decât cea menționată în cuprinsul subiectului. Prin urmare, s-a decis admiterea contestației cu următoarea consecință: **eliminarea din barem a mențiunii „dispozițiile art.1290 alin. 1 Cod civil prevăd expres inopozabilitatea contractului secret față de terți, categorie în care, în materia simulației, sunt incluși creditorii, însă aceștia trebuie să fie de bună-credință, adică nu au cunoscut existența actului ascuns, ci doar a actului public”, inclusă la liniuța a 6-a, și redistribuirea punctajului aferent, de 0,35 puncte, altor teze punctate în baremul elaborat pentru Subiectul III punctul 2.**

Având în vedere eliminarea mențiunii amintite din barem, nu vor mai fi analizate argumentele care priveau nuanțarea acestei porțiuni din barem, în sensul acordării de punctaj alternativ și pentru candidații care au indicat un alt text de lege sau o variantă alternativă de motivare.

3. O altă contestație a privit faptul că în barem se face trimitere la art. 1.293 C.civ., deși proba simulației este reglementată de art. 1.292 C.civ.

Comisia de corectare a constatat că, potrivit Codului civil, dovada simulației este reglementată de art. 1292, iar nu de art. 1293, care se referă la actele unilaterale și nu este incident în cauză.

În consecință, a fost admisă această contestație și s-a hotărât: **înlocuirea în barem a art.1293 Cod civil, indicat la liniuța a 8-a, cu art.1292 Cod civil.**

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât respingerea celorlalte contestații formulate, pentru următoarele considerente:

1. Printr-o contestație s-a solicitat acordarea de punctaj alternativ pentru candidații care au menționat că simulația este deopotrivă o excepție de la principiul relativității.

Această contestație a fost respinsă pentru că propune completarea baremului cu o prevedere suplimentară neavută în vedere de comisia de elaborare sau care să rezulte din alte împrejurări, precum caracterul incorect al baremului.

2. O altă contestație a susținut caracterul nejustificat al următoarei mențiuni din barem: „*reclamanta s-a întemeiat cu bună-credință pe înscrierile în cartea funciară, din care rezultă că, la data încheierii contractului de împrumut, pârâtul CV era titularul cotei-părți de 1/2 din dreptul de proprietate asupra imobilului (0,25 pte)*”

În sprijinul acestei critici s-a susținut că, în materia simulației, buna-credință a terțului se analizează la momentul încheierii actului simulat, în speță fiind vorba de momentul la care CV și CC au încheiat actul public (contractul de donație). Mențiunea din barem se referă la verificarea de către reclamant a cuprinsului cărții funciare la un moment anterior încheierii contractului de donație de către pârâți (reclamantul creditor a realizat verificări la data de 01.01.2018, iar simulația s-a realizat la 23.12.2018). La momentul verificărilor în cuprinsul cărții funciare, nu exista încă o simulație, contractul de donație fiind încheiat la un moment cu mult ulterior. Prin aceeași contestație s-a mai arătat că, în materia simulației, noțiunea de bună-credință se raportează la cunoașterea sau nu a actului secret, ceea ce implică faptul că acest act există. La momentul verificărilor în cuprinsul cărții funciare, acest act nu exista, ceea ce înseamnă că buna-credință a creditorului nu se poate aprecia în raport cu acest moment.

Această contestație a fost considerată neîntemeiată, deoarece buna-credință a creditorului este relevantă prin raportare la cerința ca acesta să nu fi cunoscut actul secret, iar întemeierea pe cuprinsul cărții funciare instituie prezumția existenței bunei-credințe la încheierea de către reclamanta BT a contractului de împrumut cu pârâtul CV. Pe de altă parte, actul secret, contractul de partaj, este anterior consultării cărții funciare de către BT. De altfel, și în contestație se precizează că buna-credință se raportează la cunoașterea actului secret, motivarea criticii fiind contradictorie.

3. Printr-o altă contestație s-a apreciat că, la subiectul III pct. 2 (drept civil), nu a fost suficient de clară cerința, primele răspunsuri din barem fiind de natura unui subiect teoretic, iar nu practic. De asemenea, a fost solicitat ca punctarea noțiunii de simulație să se realizeze și în cazul în care definirea s-a realizat sub forma indicării condițiilor acesteia. S-a mai arătat că deși se specifică expres în cadrul enunțului să se precizeze noțiunea de simulație, forma în care poate fi făcută și a fost făcută, baremul nu punctează absolut deloc aceste aspecte.

Această critică a baremului este, pe de o parte, cu titlu general, din perspectiva caracterului teoretic al subiectului, iar, pe de altă parte, solicită punctarea alternativă a unei alte modalități de rezolvare a subiectului, ceea ce excedează atribuțiilor comisiei de soluționare a contestațiilor și reprezintă un aspect legat de modalitatea de corectare a lucrărilor, urmând a fi apreciat la acel moment.

De asemenea, prin enunț s-a făcut referire la noțiunea de simulație și forma în care aceasta a fost realizată în speță, aspecte care se regăsesc dezvoltate în barem. În ce privește adăugarea altor

aspecte, considerate relevante de autorii contestațiilor, acest lucru nu este posibil, presupunând adăugarea unor elemente noi subiectelor, ceea ce este specific fazei de elaborare, iar nu celei de rezolvare a contestațiilor la barem, unde sunt corectate doar eventuale erori ale baremului, fără a se reface, completa sau modifica subiectul decât cu privire la aceste greșeli concrete.

4. O altă critică privește faptul că ultima frază din baremul subiectului III pct. 2 (drept civil) nu ar fi incidentă în speță (dovada simulației), întrucât simulația nu era invocată de un terț, ci chiar de parte (pârâta CC, parte în actul secret de partaj încheiat cu pârâtul CV). De asemenea, în aceeași contestație s-a susținut că, de vreme ce s-a solicitat expres indicarea regimului probatoriu, nu se poate aprecia că nu este relevant prin raportare la un alt aspect solicitat (efecte).

Această contestație a fost respinsă, deoarece ultima frază din baremul subiectului III pct. 2 este incidentă în speță, pe de o parte, pentru că sunt indicate regulile de probațiune în materia simulației, iar, pe de altă parte, este indicată în concret soluția speței, care nu ține de probarea simulației, ci de posibilitatea terțului de bună-credință de a se întemeia pe actul public. Deși simulația este invocată de parte, aceasta dorește a opune actul secret unui terț, ipoteză care nu intră în sfera de aplicare a textului care reglementează proba simulației.

Aceeași critică a mai fost însoțită și de solicitarea unui punctaj alternativ pentru o motivare amplă în privința probațiunii simulației prin raportare la dreptul comun. Comisia a respins și solicitarea de punctare alternativă cu privire la liniuța a 8-a a baremului aferent subiectului III punctul 2, referitoare la proba simulației, pentru că excedează cadrului baremului, care puncta în mod clar faptul că actul secret nu poate fi opus reclamantului de bună-credință, care se prevalează de actul public. Orice analiză ulterioară, referitoare la proba simulației, cu referire la condițiile de dovedire a actului juridic (art. 309, art. 278, art. 265 C. proc. civ.) nu poate fi valorificată, deoarece este subsidiară motivului peremptoriu reținut în speță, în sensul că actul secret nu poate produce efecte față de terțul de bună-credință, acesta fiind îndreptățit să se prevaleze de actul public.

5. În sprijinul unei alte contestații, s-a susținut că punctarea art. 1.281 C. civ. nu se impunea, întrucât nu era un temei previzibil în soluționarea punctuală și concisă a subiectului.

Comisia a respins această critică, deoarece art. 1.281 C. civ. reglementează opozabilitatea efectelor contractului, astfel încât nu este lipsită de previzibilitate începerea tocmai cu acest text a raționamentului referitor la simulația din speță, ce reprezintă o excepție de la principiul opozabilității, astfel cum este reținut în unanimitate de doctrină și practica judiciară. Or, deși subiectele aveau caracter preponderent practic, este importantă și o minimă dezvoltare teoretică a problemei de drept incidente.

Contestații având ca obiect Subiectul IV (lucrare cu caracter practic) - judecători.

Prin intermediul mai multor contestații, s-a solicitat anularea acestui subiect și acordarea punctajului aferent tuturor candidaților, motivat de faptul că aspectele aduse în discuție vizează moștenirea testamentară, care nu a fost inclusă în tematica și bibliografia de examen. În acest sens, în cadrul contestațiilor a fost invocat art.22 pct.1 lit. a din *Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiar și al procurorilor stagieri*, aprobat prin Hotărârea nr.103/04.06.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât admiterea contestațiilor, anularea integrală a subiectului și acordarea punctajului aferent (3 puncte) tuturor lucrărilor.

Comisia de corectare reține că problematica pusă în discuție prin acest subiect, referitoare la moștenirea testamentară, excedează tematicii și bibliografiei de examen, fiind incidente dispozițiile art.22 pct.1 lit. a din *Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiar și al procurorilor stagieri*, aprobat prin Hotărârea nr.103/04.06.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

În acest context, analiza celorlalte motive invocate prin contestații rămâne fără obiect.

DREPT PROCESUAL CIVIL

Contestații având ca obiect Subiectul II.

1. Prin intermediul unei contestații s-a solicitat punctarea alternativă a candidaților care au indicat, la punctul 3, competența facultativă, care este definitivată de către reclamant prin introducerea cererii de chemare în judecată, invocându-se și faptul că formularea unei cereri de chemare în judecată nu stabilește competența instanței în alte situații decât în cazul competenței teritoriale alternative și facultative, cum ar fi cazul competenței exclusive, întrucât nerespectarea normelor incidente în această situație poate fi sancționată ulterior prin invocarea excepției necompetenței.

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât admiterea contestației și reformularea punctului 3 în sensul că „efectul operează în cadrul competenței alternative”.

Comisia de corectare reține că cererea de chemare în judecată nu poate avea efectul stabilirii instanței competente exclusiv, întrucât voința reclamantului nu este determinantă în această privință. În cazul introducerii cererii la o altă instanță decât cea competentă exclusiv, voința reclamantului poate fi amendată prin invocarea și admiterea excepției necompetenței. În schimb, în cazul competenței alternative, prin cererea de chemare în judecată reclamantul definitivează competența instanței alese, în măsura în care aceasta se numără printre cele competente în mod alternativ.

În privința competenței facultative, este de reținut că, în cazurile prevăzute de art. 127 C. proc. civ., reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente, astfel încât este vorba despre o competență teritorială alternativă. Așadar, referirea baremului la competența alternativă acoperă, în mod general, și cazul competenței facultative.

2. Prin intermediul unei alte contestații, s-a solicitat modificarea baremului în sensul că textul legal din care rezultă punerea în întârziere a debitorului, ca efect al cererii de chemare în judecată, este art. 1522 alin. 1 Cod civil, iar nu art. 1522 alin. 5 Cod civil.

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât admiterea contestației în sensul indicării, în mod alternativ față de art. 1522 alin. 5 Cod civil, și a art. 1522 alin. 1 Cod civil.

Comisia de corectare reține că, potrivit art. 1522 alin. 1 Cod civil, *debitorul poate fi pus în întârziere fie printr-o notificare scrisă prin care creditorul îi solicită executarea obligației, fie prin cererea de chemare în judecată.*

Așadar, acest text legal reglementează efectul punerii în întârziere a debitorului, pe care cererea de chemare în judecată îl produce, urmând ca această prevedere legală să fie punctată, în mod alternativ, în baremul aferent Subiectului II.

Pe de altă parte, Comisia de corectare va menține, ca variantă alternativă, și pe cea inițial indicată în barem, întrucât vizează tot aspectul punerii în întârziere prin cererea de chemare în judecată.

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât respingerea celorlalte contestații, pentru următoarele considerente:

1. Prin intermediul mai multor contestații se solicită întocmirea unui barem alternativ, care să cuprindă și alte efecte ale cererii de chemare în judecată (stabilirea legii procesuale civile, încetarea bunei-credințe a posesorului unui bun, posibilitatea continuării unor cereri cu caracter strict personal, dobândirea caracterului de drept litigios, întreruperea termenului de decădere) ori alte excepții de la acestea (situația introducerii din oficiu a altor persoane, conform art. 78 alin.1 C.p.c.; cazul procedurii necontencioase; pronunțarea instanței din oficiu cu privire la unele capete accesorii drept excepție la un alt efect al cererii de chemare în judecată, respectiv stabilirea cadrului procesual obiectiv), invocându-se caracterul incomplet și imprevizibil al baremului. Deopotrivă, s-a mai arătat că baremul

nu indică excepții la fiecare efect, nu menționează, întotdeauna, motivarea în drept (de exemplu, art.9 alin.2 Cpc la punctul 2) și nici unele explicații relevante (referirea la art. 5 alin. 2 C.p.c., principiul disponibilității, art.116 C.p.c.), așa cum impunea enunțul. De asemenea, un candidat a solicitat punctarea, în mod alternativ, a prevederilor art. 192 alin. 2 C.p.c., din perspectiva învestirii instanței.

Contestațiile sunt apreciate neîntemeiate, Comisia de corectare constatând că, în baremul contestat, au fost enumerate principalele efecte ale cererii de chemare în judecată, unanim recunoscute de doctrină. Faptul că pot fi identificate și alte astfel de efecte nu constituie un element care să afecteze corectitudinea baremului.

În plus, Comisia de corectare subliniază că nu se poate substitui Comisiei de elaborare, prin adăugarea la subiectul de examen a unor ipoteze și mențiuni neavute în vedere de către aceasta.

Nu se justifică punctarea, în mod alternativ, a prevederilor art.192 alin. 2 C.p.c., din perspectiva învestirii instanței, întrucât acest text legal reglementează începerea procesului. Efectul sesizării/investirii instanței prin cererea de chemare în judecată este instituit de art. 192 alin. 1 C.p.c., indicat în barem, care prevede că *pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, orice persoană se poate adresa justiției prin sesizarea instanței competente cu o cerere de chemare în judecată*.

Cât privește solicitarea unui candidat de a se puncta în barem efectul cererii de chemare în judecată constând în întreruperea prescripției, conform art. 2537 pct.2 Cod civil, Comisia constată că această mențiune se regăsește în baremul contestat.

Deopotrivă, solicitarea aceluiași candidat de a se puncta în barem efectul întreruperii prescripției prin punerea în întârziere a celui în folosul căruia curge prescripția, numai în situația în care aceasta este urmată de chemarea lui în judecată în termen de 6 luni, conform art. 2540 Cod civil, este socotită neîntemeiată, întrucât cerința subiectului viza efectele cererii de chemare în judecată, iar nu ale punerii în întârziere.

2. În cadrul a două contestații, s-a invocat faptul că, fiind vorba de un subiect de drept procesual civil, răspunsul trebuia să se regăsească în Codul de procedură civilă, iar nu în Codul civil.

Contestația este neîntemeiată, întrucât efectele cererii de chemare în judecată se produc atât în plan procesual, cât și în planul dreptului substanțial, cerința subiectului neconținând o limitare din această perspectivă.

3. Un candidat a contestat mențiunea de la pct.1, conform căreia instanța poate fi sesizată, în cazurile prevăzute de lege, și de alte organe sau persoane, învederând că acest aspect este unul care privește calitatea procesuală activă.

Comisia de corectare apreciază contestația ca fiind neîntemeiată. Indicarea persoanelor care pot formula cererea de chemare în judecată (cel interesat, alte organe sau persoane) este utilă în contextul subiectului, ea fiind destinată a sublinia regula potrivit căreia instanța nu se sesizează din oficiu, ci ca urmare a unei cereri de chemare în judecată.

4. Prin intermediul unei contestații se aduce în discuție repartizarea punctajului în cadrul subiectului, candidatul apreciind că acesta este invers proporțional cu cerința.

Contestația este neîntemeiată, întrucât alocarea unui punctaj mai mare argumentației, față de teza enumerată, se justifică prin chiar complexitatea diferită a acestora.

Contestații având ca obiect Subiectul III punctul 1

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât respingerea contestațiilor formulate, pentru următoarele considerente:

1. Prin intermediul unor contestații se solicită întocmirea unui barem alternativ și acordarea punctajului și în cazul candidaților care au indicat alte dispoziții, considerate de aceștia ca fiind relevante în soluționarea excepției perimării, cum ar fi art. 181 alin. 2 pct. 1 sau 3 din Codul de Procedură Civilă privind calculul termenelor, art. 416 alin. 1 și 2 raportat la art. 184 alin. 1 din Codul de Procedură Civilă privind modalitatea concretă de calcul al termenului de perimare în speță sau art. 417 din Codul de Procedură Civilă privind întreruperea cursului perimării.

Având în vedere însă datele speței, respectiv motivarea în fapt și temeiul în drept invocate de pârâta CC în susținerea excepției de perimare, problema care se punea în speță era aceea de a stabili dacă cererea de repunere pe rol a fost sau nu depusă înăuntrul termenului de perimare, prin raportare la modalitatea în care aceasta a fost transmisă instanței.

Din această perspectivă, este evident că niciunul dintre textele indicate în contestații, cu solicitarea acordării de punctaj alternativ, nu prezintă relevanță, iar Comisia de corectare nu se poate substitui Comisiei de elaborare, prin adăugarea la subiectul de examen a unor ipoteze și mențiuni neavute în vedere de către aceasta.

Cât privește solicitarea de acordare a punctajului integral și candidaților care nu au indicat conținutul dispozițiilor redacte extensiv în barem, aceasta reprezintă un aspect ce ține de modalitatea de corectare, iar nu de corectitudinea baremului.

2. Prin intermediul unei contestații se solicită acordarea punctajului aferent și în cazul în care s-a concluzionat că excepția perimării este întemeiată, față de lipsa regularității cererii de repunere pe rol atrasă de lipsa taxei de timbru.

Așa cum s-a arătat deja, în speță s-a pus problema regularității cererii de repunere pe rol din perspectiva modalității în care a fost transmisă instanței, și nu din perspectiva timbrajului. O eventuală lipsă a regularității cererii de repunere pe rol din perspectiva timbrajului, invocată de candidat, ar fi atras în plan procedural, înainte de soluționarea excepției de perimare, soluționarea excepției de netimbrare sau de insuficientă timbrare a cererii de repunere pe rol, excepție care, însă, potrivit datelor speței, nu a fost invocată de niciuna dintre părți și nici de instanță din oficiu. În consecință, pe lângă faptul că soluționarea excepției de perimare din perspectiva acestei neregularități excedează datelor speței, o astfel de soluție ar fi fost și greșită, câtă vreme neregularitatea din perspectiva timbrajului nu a fost pusă în discuția contradictorie a părților.

3. Prin intermediul unor contestații se solicită acordarea punctajului alternativ și candidaților care au indicat Decizia nr.45/2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție Completul pentru pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, arătând însă că aceasta nu este aplicabilă în speță, deoarece termenul de perimare este un termen ce se calculează pe luni, iar decizia amintită se aplică doar termenelor procedurale ce se socotesc pe zile.

Contrar susținerilor acestor candidați, Decizia nr.45/2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție Completul pentru pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este incidentă în speță. Astfel, deși în dispozitivul deciziei invocate se face referire în mod expres la termenul procedural care se socotește pe zile, din considerentele acesteia, care sunt deopotrivă obligatorii, rezultă cu prisosință că dezlegarea dată cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 182 și art. 183 alin. 1 și 3 din Codul de procedură civilă, modificat prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, este aceeași și în cazul termenului procedural care se socotește pe luni.

Contestații având ca obiect Subiectul III punctul 2

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât respingerea contestațiilor formulate, pentru următoarele considerente:

1. Prin majoritatea contestațiilor formulate cu privire la acest subiect se invocă, în esență, lipsa de previzibilitate a răspunsului ce trebuia formulat în sensul celor menționate în cadrul celei de-a doua liniuțe a baremului aferent subiectului, solicitându-se acordarea punctajului integral tuturor candidaților care au arătat că soluția instanței de suspendare a cauzei nu este corectă, fără punctarea distinctă a arătării împrejurărilor care țin de momentul procesual la care a fost formulată cererea de recuzare și care nu aveau nicio înrăurire asupra soluției privind suspendarea cauzei.

Cu privire la aceste contestații, Comisia de corectare reține, în primul rând, că prin Decizia nr.14/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, inclusă în bibliografia pentru examen, textul art. 49 alin. 2 din Codul de procedură civilă a primit o dezlegare în sensul interpretării și aplicării unitare, dezlegarea dată problemelor de drept judecate fiind obligatorie.

Potrivit dispozițiilor art. 10 și 11 din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.103/2019, de aprobare a Regulamentului privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiari și al procurorilor stagiari, examenul de capacitate constă în verificarea cunoștințelor teoretice și practice, inclusiv soluționarea unor spețe.

Având în vedere că subiectul trebuia rezolvat din perspectivă practică, aprecierea argumentată asupra corectitudinii soluției de suspendare a cauzei pentru soluționarea cererii de recuzare presupunea analiza completă a problematicii vizând efectele formulării unei cereri de recuzare în ședință publică, din perspectiva întreruperii sau continuării cursului judecății în speță, consecutiv formulării cererii de recuzare.

În condițiile în care, potrivit art. 14 din același Regulament privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiari și al procurorilor stagiari, pe durata desfășurării probelor scrise este permisă consultarea legislației indicate în tematică și bibliografie, iar potrivit dispozițiilor exprese ale art. 49 alin. 2 din Codul de Procedură Civilă formularea unei cereri de recuzare nu determină suspendarea judecății, nu se poate susține, în mod întemeiat, că mențiunea din barem, referitoare la necesitatea continuării judecății în raport cu datele concrete ale speței, ca urmare a aplicării în concret a deciziei pronunțate în interpretarea textului de lege evocat, ar fi lipsită de previzibilitate, numai pentru că excedează operațiunii de indicare și redare a dispozițiilor legale incidente în rezolvarea subiectului.

2. Prin intermediul unei contestații se solicită acordarea întregului punctaj aferent subiectului și candidaților care au motivat în sensul interdicției instanței de a pronunța soluția până la soluționarea cererii de recuzare, fără menționarea aspectelor legate de citarea pârâtului la interogatoriu și amânarea cauzei.

Comisia de corectare constată însă că tocmai pentru că în speță nu se punea problema amânării pronunțării, ci chiar a amânării cauzei, contestația formulată nu este întemeiată.

3. Se mai solicită acordarea punctajului integral și în cazul în care s-a arătat că instanța trebuia să respingă ca inadmisibilă cererea de recuzare pentru neindicarea cazului de incompatibilitate de la art. 41 ori 42, conform art. 47 alin. 1 și 4 din Codul de Procedură Civilă, astfel încât nici nu exista situația premisă a vreunei posibile suspendări.

Contrar celor susținute în contestație însă, motivele invocate în concret de pârâta CC în susținerea cererii de recuzare făceau posibilă încadrarea acesteia în unul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de art. 42 din Codul de Procedură Civilă, astfel că judecătorul recuzat nu putea să constate el însuși inadmisibilitatea cererii de recuzare în condițiile art. 47 alin. 4 din Codul de Procedură Civilă.

De asemenea, în privința ambelor subpuncte de la Subiectul III, Comisia de corectare subliniază faptul că, potrivit baremului, nu a fost punctată distinct indicarea celor două decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel încât nici neindicarea lor nu va duce la scăderea punctajului.

Contestații având ca obiect Subiectul IV (lucrare cu caracter practic) - judecători.

Prin intermediul mai multor contestații, s-a solicitat anularea acestui subiect și acordarea punctajului aferent tuturor candidaților, motivat de faptul că aspectele aduse în discuție vizează moștenirea testamentară, care nu a fost inclusă în tematica și bibliografia de examen. În acest sens, în cadrul contestațiilor a fost invocat art.22 pct.1 lit. a din *Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiar și al procurorilor stagiari*, aprobat prin Hotărârea nr.103/04.06.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

În unanimitate, Comisia de corectare a hotărât admiterea contestațiilor, anularea integrală a subiectului și acordarea punctajului aferent (3 puncte) tuturor lucrărilor.

Comisia de corectare reține că problematica pusă în discuție prin acest subiect, referitoare la moștenirea testamentară, excedează tematicii și bibliografiei de examen, fiind incidente dispozițiile art.22 pct.1 lit. a din *Regulamentul privind examenul de capacitate al judecătorilor stagiar și al procurorilor stagiari*, aprobat prin Hotărârea nr.103/04.06.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Se reține că cerințele de drept procesual civil, privind redactarea minutei, care implică soluționarea excepției lipsei calității procesuale active și a cererii de chemare în judecată, sunt strâns legate de aspectele de drept substanțial evocate în cuprinsul subiectului, aspecte care excedează tematicii și bibliografiei de examen.

În acest context, analiza celorlalte motive invocate prin contestații rămâne fără obiect.

Comisia de corectare

_____	-		
_____	-		
_____	-		